

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

SOOVITUSED

NÕUKOGU

NÕUKOGU SOOVITUS,

30. oktoober 2020,

mis käsitleb algatust „Töösild – noorte tööhõive tugevdamine“ ja millega asendatakse nõukogu 22. aprilli 2013. aasta soovitus noortegarantii loomise kohta

(2020/C 372/01)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292 koostoimes artikliga 149,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 2017. aasta novembris kuulutasid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon välja Euroopa sotsiaalõiguste samba, milles on esitatud 20 põhimõtet ja õigust, mille abil toetada hästtoimivaid ja õiglaseid tööturges ning sotsiaalhoolekandesüsteeme. Euroopa sotsiaalõiguste sambas on ette nähtud õigus õiglastele töötingimustele, selles on sätestatud nõue tagada naiste ja meeste võrdne kohtlemine ja võrdsed võimalused kõigis valdkondades ning õigus pääseda juurde sotsiaalkaitsele ja koolitusele. Lisaks märgitakse selles, et katseajad peaksid olema mõistliku kestusega, ning keelata tuleb ebatüüpiliste töölepingute kuritarvitamine. 4. põhimõtte („Töehõive aktiivne toetamine“) kohaselt on noortel „õigus nelja kuu jooksul pärast töötuks jäämist või õpingute lõpetamist saada kvaliteetne täiendushariduse, õpipoisiõppe, praktika- või tööpakkumine“.
- (2) Nõukogu otsusega (EL) 2019/1181⁽¹⁾ vastu võetud liikmesriikide tööhõivepoliitika suunistes ja eriti suunises 6 kutsutakse liikmesriike üles jätkuvalt tegelema noorte töötusega ning mittetöötavate ja mitteõppivate noorte (edaspidi „NEET-noored“) probleemiga, hoides ära haridussüsteemist varakult lahkumist ja parandades struktuurselt üleminekut hariduselust tööellu, sealhulgas rakendades täielikult noortegarantiiid.
- (3) Nõukogu 20. detsembri 2012. aasta soovitusesse mitteformaalse ja informaalset õppimist valideerimise kohta⁽²⁾ on sätestatud mitteformaalse ja informaalset õppimist valideerimise elemendid ja põhimõtted, mis võimaldavad isikutel valideerida mitteformaalse ja informaalset õppimist käigus omandatud teadmised, oskused ja pädevused ning omandada täielik või vajaduse korral osaline kvalifikatsioon.

⁽¹⁾ Nõukogu 8. juuli 2019. aasta otsus (EL) 2019/1181 liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (ELT L 185, 11.7.2019, lk 44).

⁽²⁾ ELT C 398, 22.12.2012, lk 1.

- (4) Nõukogu 19. detsembri 2016. aasta soovitus „Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“⁽³⁾ soovitatakse madala oskuste, teadmiste ja pädevuste tasemega täiskasvanutele pakkuda võimalust omandada vastavalt nende individuaalsetele vajadustele miinimumtasemel kirja- ja arvutusoskus ning digipädevus või omandada laialdasemad oskused, teadmised ja pädevused.
- (5) Nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitus võtmepädevuste kohta elukestvas õppes⁽⁴⁾ kutsutakse liikmesriike üles toetama põhiliste digioskuste arendamist ning laiendama ja parandama digipädevuste taset kõigis elanikkonnarühmades.
- (6) Nõukogu 10. märtsi 2014. aasta soovitus praktika kvaliteediraamistiku kohta⁽⁵⁾ antakse suunised kvaliteetse praktika pakkumiseks ja see sisaldab eelkõige õppesisu, töötingimuste ning finantstingimuste ja värbamistavade läbipaistvusega seotud kvaliteedielemente.
- (7) Nõukogu 15. märtsi 2018. aasta soovitus kvaliteetse ja tõhusa õpipoisiõppe Euroopa raamistiku kohta⁽⁶⁾ on määratletud 14 põhikriteeriumi, mida liikmesriigid ja sidusrühmad peaksid kasutama kvaliteetse ja tõhusa õpipoisiõppe väljatöötamiseks, et tagada nii õpipoiste tööalaste oskuste arendamine kui ka isiklik areng.
- (8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/1700⁽⁷⁾ luuakse ühine raamistik seitsme varem sõltumatu andmekogumi, sealhulgas ELi tööjõu-uuringu jaoks. Nimetatud ühine raamistik ehk Euroopa integreeritud sotsiaaltatistika annab kogu ELi kohta detailsemad võrdlusandmed, mis võimaldavad paremini mõista noorte teed haridussüsteemist tööellu, pakkudes täpsemat ülevaadet nende õpi- ja töökogemusest, aga ka nende isikliku taustaga seonduvast.
- (9) Euroopa Ülemkogu kutsub oma 15. detsembri 2016. aasta järeldustes üles noortegarantiid jätkama. Oma 15. juuni 2017. aasta järeldustes kinnitab nõukogu taas, et noorte töötuse ja mitteaktiivsusega võitlemine on endiselt poliitiline prioriteet, nimetab noortegarantiid ja noorte tööhõive algatust tugevateks struktuursete reformide ja poliitika uuendamise hooandjateks ning juhib tähelepanu, et NEET-noorteni jõudmine eeldab riiklike ametiasutuste tugevaid ja järjekindlaid jõupingutusi ning samuti valdkondadevahelist koostööd.
- (10) Euroopa Parlamendi 18. jaanuari 2018. aasta resolutsioonis „Noorte tööhõive algatuse elluviimise kohta liikmesriikides“ soovitatakse liikmesriikidel luua kõigi NEET-noorteni jõudmiseks sobivaid ja kohandatud teavitusmeetodeid ning kasutada integreeritud lähenemisviisi, et pakkuda individuaalsemat abi ja teenuseid, mis toetaksid mitmesuguste takistustega silmitsi seisvaid noori. Euroopa Parlament rõhutab vajadust parandada noortegarantiid ja noorte tööhõive algatuse raames pakutava kvaliteeti ning kutsub üles edasisele arutelule toetuskõlbliku vanuserühma üle.
- (11) Euroopa roheline kokkulepe on liidu uus majanduskasvustrateegia. Selle eesmärk on muuta liit õiglaseks ja jõukaks nüüdisaegse, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majandusega ühiskonnaks, kus 2050. aastaks ei ole enam kasvuhoonegaaside netoheidet ja kus majanduskasv on ressursikasutusest lahutatud.
- (12) Et aidata korvata COVID-19 pandeemia põhjustatud majanduslikku ja sotsiaalset kahju, käivitada Euroopa majanduse taastumine sellest kahjust ning kaitsta ja luua töökohti, on komisjon välja pakkunud liidu eelarve kogu potentsiaali ärakasutava ulatusliku Euroopa taastekava ja taasterahastu „Next Generation EU“. Nimetatud rahastu on hädavajalik, et toetada muude valdkondade hulgas ka lühiajalisi tööhõivemeetmeid, sealhulgas noorte tööhõive meetmeid, ning investeeringuid tööturu ning sotsiaal-, haridus- ja koolitussüsteemidega seotud pikemaajalistesse poliitikareformidesse.

⁽³⁾ ELT C 484, 24.12.2016, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT C 189, 4.6.2018, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT C 88, 27.3.2014, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT C 153, 2.5.2018, lk 1.

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. oktoobri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1700, millega luuakse valimitena kogutud individuaalsetel andmetel põhineva üksikisikuid ja leibkondi käsitleva Euroopa statistika ühtne raamistik ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 808/2004, (EÜ) nr 452/2008 ja (EÜ) nr 1338/2008 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1177/2003 ja nõukogu määrus (EÜ) nr 577/98 (ELT L 261I, 14.10.2019, lk 1).

- (13) Eelmise majanduslanguse ajal 2013. aastal oli 15–24aastaste noorte töötuse määr liidus 24,4 % (olles suurenenud võrreldes 2008. aasta tasemega, mis oli 16 %), ulatudes mõnes liikmesriigis üle 50 %, ning 15–24aastaseid NEET-noori oli 6,5 miljonit. Sellele reageerimiseks võttis nõukogu 2013. aasta aprillis vastu soovitusel⁽⁸⁾ luua noortegarantii. See on liidu tasandi ulatuslik kooskõlastatud reaktsioon noorte ees seisvatele probleemidele ning tugineb liikmesriikide hariduspoliitika ja aktiivse tööturupoliitika meetmetele.
- (14) COVID-19 pandeemia on paisanud liidu enneolematusse majanduslangusse, mis tõenäoliselt toob tagasi tähelepanuväärselt kõrge noorte töötuse ja NEET-noorte määra. Prognooside kohaselt kahaneb liidu majandus 2020. aastal märkimisväärselt, nii et oleme liidu ajaloo sügavaima majanduslanguse lävel. Enim kannatavad seeläbi noored, kes olid tööturul juba varem ebakindlas olukorras või kes seisid tööturule pääsemisel takistustega silmitsi juba enne pandeemia algust, lisaks on sellisel ajal tööturule sisenejatel raskem endale esimest töökohta leida. Seetõttu on praegust kriisi silmas pidades tarvis noortegarantiid tugevdada.
- (15) Noortel võib tööturul ette tulla mitmesuguseid raskusi ka seetõttu, et nende elus on üleminekuperiood, nende töökogemus on vähene või puudub sootuks ning muude takistuste tõttu, mis esinevad töömaailma sisenemisel. Nagu eelmised majanduslangused näitavad, kannatavad noored nende tõttu rohkem kui vanemad ja kogenumad töötajad.
- (16) Võrreldes noorte meestega muutuvad suurema tõenäosusega mitteaktiivseks noored naised, kellel on hoolduskohustused, nagu laste või ülalpeetavate täiskasvanute eest hoolitsemine või muud isiklikud või perekondlikud kohustused. Noorte naiste hulgas on hoolduskohustused mitteaktiivsuse põhjuseks viis korda sagedamini kui noorte meeste puhul. See võib viia tööhõives sooliste erinevuste suurenemiseni, millel on naiste jaoks elukestvad tagajärjed.
- (17) Noorte töötusel and mitteaktiivsusel ning nende piiratud juurdepääsul kaasavale ja kvaliteetsele haridusele, koolitusele ja sotsiaalteenustele võib olla armistav mõju, näiteks võib see tähendada tuleviku töötusrisi suurenemist, tulevikus teenitava tulu vähenemist, inimkapitali raiskamist ning vaesuse põlvkondadevahelist ülekandumist. Need elemendid toovad kaasa isiklike probleeme ning tekitavad otseselt ja kaudset kahju kogu ühiskonnale. Pealegi suurendavad need piirkondadevahelist ebavõrdsust, näiteks ei pruugi noortel olla maapiirkondades või äärealadel võimalust püsivalt tööturule lõimuda ning nad otsivad seetõttu võimalusi mujalt.
- (18) Tootmise ja teenuste automatiseerimine ja digitaaliseerimine ning muud arengusuunad kujundavad üha enam ümber ka tööelu. Noored on ülesindatud mittestandardsetel töökohtadel, näiteks platvormi- ja juhutöödel, kus pakutav sotsiaalkaitse ei pruugi olla piisav. Noored on üks neid rühmi, millel on risk kaotada töö automatiseerimise tõttu, kuna enamasti on lihttöökohtadel rohkem ülesandeid, mida saab automatiseerida. Samal ajal loob digitehnoloogia uusi töökohti ning suurendab paljudes majandussektorites nõudlust digipöördeks vajalike oskuste järele.
- (19) Tänapäevased investeeringud Euroopa noorte inimkapitali aitavad muuta Euroopa sotsiaalsed turumajandused tulevikukindlaks, kergendades nii demograafiliste muutustega toimetulekut ja kasutades ühtlasi ära kõiki digiajastu võimalusi ja töökohtade lisandumist rohemajanduses. Sellised investeeringud käivad käsikäes tööturureformidega, mis võivad lahendada nii mõnegi noorte jaoks struktuurse probleemi ja anda neile parema stardikoha. Liit võidakas aktiivse, innovatiivse ja kvalifitseeritud tööjõu loodud hüvedest ning väldiks samas äärmiselt suuri majanduslikke ja sotsiaalseid kulutusi, mida põhjustab noorte inimete kõrvalejäämine tööturult, haridusest ja koolitusest.
- (20) Tugevdatud noortegarantii võib noorte tööhõivevõimaluste loomisele kaasa aidata, edendades noorte ettevõtlust ja aidates ära kasutada digi- ja rohepöördest tulenevaid võimalusi. See võib kaasa aidata tugeva majanduslanguse poolt tööturule avaldatava armistava mõju vähendamisele, julgustades ettevõtjaid palkama töötuid noori, sealhulgas neid noori, kes olid töötud pandeemiaeelsel ajal, ning pakkudes koolitust, mis aitab töötuid ja mitteaktiivseid noori sobitada vabade töökohtadega.

⁽⁸⁾ ELT C 120, 26.4.2013, lk 1.

- (21) Tugevdatud noortegarantii peaks tagama, et kõik noored saaksid kvaliteetse tööpakkumise, jätkuõppe võimaluse, õpipoisiõppe- või praktikapakkumise nelja kuu jooksul pärast töötuks jäämist või formaalharidussüsteemist lahkumist. Et seda eesmärki täita, tuleks noortegarantiiga luua noortele võimalus stabiilseks tööturule lõimumiseks ning kaasata ja motiveerida rohkem mitteaktiivseid noori, vaatamata nende ees seista võivatele takistustele ning tagades, et kedagi neist ei jäeta kõrvale. Tugevdatud noortegarantii peaks püüdma aidata noortel omandada väärtuslikke töökogemusi ning arendada muutuvus töömaailmas vajalikke õigeid oskusi, eriti kasvavates sektorites ning rohe- ja digipöörde kontekstis vajaminevaid oskusi. Siinkohal mängib olulist rolli õpipoisiõppe kvaliteet. Vaja on õpipoisikohtade saadavust parandada, eriti taastumisetapil, ja edendada ettevõtjate osalemist, et soodustada sujuvat tööellu üleminekut. Õpipoisiõppe valmistab noori ette ametiteks, mille järele on suur nõudlus, rajades noortele niimoodi teed püsivaks tööturule lõimumiseks, seda ka kohalikul tasandil.
- (22) Nõukogu 2013. aasta soovitusel noortegarantii loomise kohta võtsid liikmesriigid kohustuse tagada, et kõik alla 25-aastased noored saaksid kvaliteetse tööpakkumise, jätkuõppe võimaluse, õpipoisiõppe- või praktikapakkumise nelja kuu jooksul pärast töötuks jäämist või formaalharidussüsteemist lahkumist. Vanusevahemiku laiendamisel noortele vanuses 25–29 võetakse arvesse asjaolu, et koolist tööle siirdumine ja püsiv tööturule lõimumine võtab kauem aega, mille põhjuseks on töö olemuse muutumine, hariduse omandamisele kulutatud aja pikenedamine ja nõutavate oskuste muutumine. On tähtis tunnistada, et COVID-19 pandeemia põhjustatud majanduslanguse tõttu suureneb töötuks jäänud ja toetust vajavate 25–29-aastaste osakaal. Ühtlasi on see kooskõlas liikmesriikide noortele suunatud meetmete ja programmidega, mis üldjuhul hõlmavad noori vanuses 15–29.
- (23) NEET-noored on heterogeenne rühm. Mõne noore puhul võib tööst ja õppimisest kõrvalejäämine olla mitmete sügavale juurdunud ebasoodsate tegurite väljendus ja peegeldada pikemaajalist ühiskonnast võõrdumist, mis nõuab seetõttu pikemaajalisi meetmeid. Mõni noor on eriti haavatav, näiteks madala haridustasemega noored ja puuduliku hariduse või väljaõppega noored, kel on tihti vaid osaline sotsiaalkaitse, piiratud juurdepääs rahalistele vahenditele, ebakindlad töötingimused või võivad nad kannatada diskrimineerimise all. Samas mõnede kõrgelt kvalifitseeritud noorte jaoks või nende jaoks, kel juba on piisav ja endiselt asjakohane töökogemus, võib NEET-noorte hulka sattumine olla pigem ajutine nähe, sest nende noorte tööturule sisenemise takistused on kergemat laadi ja neil puuduvad olemuslikud nõrkused. Tugevdatud noortegarantii raames tuleks tunnistada, et NEET-noored vajavad individuaalset lähenemisviisi: mõne NEET-noore puhul võib piisata kergemast lähenemisviisist, samas kui teiste, haavatavamate NEET-noorte puhul võib tarvis minna intensiivsemaid, pikaajalisemaid ja mitmekülgsemaid meetmeid. Meetmed peaksid tuginema sootundlikule lähenemisviisile ja võtma arvesse riiklike, piirkondlike ja kohalike olude vahelisi erinevusi.
- (24) Kogu liidus ei omanda rohkem kui viiendik noortest põhilisi digioskusi, kusjuures madala haridustasemega noortel on digioskused ebapiisavad üle kolme korra suurema tõenäosusega kui nende kõrge haridustasemega eakaaslastel. Kuna COVID-19 pandeemia kiirendab digipööret, hakkab digioskuste lõhe üha enam määrama noorte tööalast konkurentsivõimet ning võimet kasutada ära digipöördega kaasnevat võimalusi. Eesmärgipärane oskuste täiendamine aitab noortel reageerida kasvavale digioskuste nõudlusele ja on suunatud ka digilõhe probleemi lahendamisele.
- (25) Tugevdatud noortegarantii üheks osaks peaks asjakohasel juhul olema pakkumise vastuvõtmisele eelnev individuaalsetele vajadustele kohandatud ettevalmistav koolitus konkreetsete oskuste alal, käsitledes näiteks digi-, rohe-, keele- ja ettevõtlusvaldkonna ning karjäärijuhtimise valdkonna oskusi. Selline praktiline koolitus võib olla tõuge täiskoormusega kutseõppe alustamiseks, esimene pilguheit tööelule või enne noortegarantii pakkumise saamist omandatud hariduse või töökogemuse täiendus. Kuna see ettevalmistav koolitus on lühiajaline ja informaalne ning ei peaks pikendama neljakuulist ettevalmistusetappi, siis on see pakkumisest endast eraldiseisev.
- (26) Kvaliteetsete töö- ning koolitus-, õpipoisiõppe- ja praktikavõimaluste loomiseks on äärmiselt oluline, et selliste valdkondade vahel nagu tööhõive, haridus, noored, sooline võrdõiguslikkus ja sotsiaalküsimused toimiks tõhus koordineerimine ja partnerlus. Lõimitud teenused (näiteks universaalteenused või muud teenusmudelid) tagavad lihtsama juurdepääsu teenustele ja hüvitistele ning nende kaudu on lihtsam pakkuda kohandatud, paindlikke ja vajadustele vastavaid lahendusi neile noortele, kelle ees seisavad mitmemõõtmelised tööturutõkked. Lõimitud

teenused eeldavad töökultuuri muutust, noorte seadmist meetmete keskpunkti, parimate tavade alaste mõtete vahetamist kõigil valitsemistasanditel ja kõigi olulisemate osalejate vaheliste võrgustike loomist. Lisaks tuleb lahendada andmekaitseküsimused, et võimaldada eri ametiasutustel ja teenistustel teha tõhusat ja sujuvat koostööd.

- (27) Tugevdatud noortegarantii rakendamiseks tuleks luua toetusmeetmeid hõlmav kava, mida kohandatakse riiklike, piirkondlike ja kohalike oludega. Kavades tuleks arvesse võtta, et liikmesriigid erinevad noorte töötuse ja mitteaktiivsuse, institutsionaalse korralduse ja erinevate tööturul osalejate suutlikkuse poolest. Kavades tuleks arvesse võtta ka liikmesriikide eelarvete erinevusi ja finantspiiranguid vahendite eraldamisel, samuti tuleks kavu pidevalt jälgida ja täiustada.
- (28) Toetusmeetmeid saab rahastada liidu vahenditest. Põhiline noortegarantii rakendamist toetav liidu rahastamisvahend on olnud noorte tööhõive algatus 2014–2020 (mida liit toetab ligi 9 miljardi euroga) koos Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) täiendavate investeeringutega. Osana Euroopa majanduse taastekavast ja rahastamisvahendist „Next Generation EU“ saadakse noorte tööhõive meetmete jaoks täiendavaid liidu rahalisi vahendeid taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendist ning ühtekuuluvuse huvides ja Euroopa territooriumidele antava taasteabi (REACT-EU) algatuse raames. Neid jõupingutusi täiendab eelarveperioodil 2021–2027 Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), mille kaudu toetatakse kõiki tugevdatud noortegarantii tööhõive-, haridus- ja koolitusmeetmeid,

SOOVITAB LIIKMESRIIKIDEL

- 1) tagada, et kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba 4. põhimõttega saavad kõik alla 30-aastased noored hiljemalt nelja kuu jooksul pärast töötuks jäämist või formaalharidussüsteemist lahkumist kvaliteetse tööpakkumise, jätkuõppe võimaluse, õpipoisiõppe- või praktikakoha.

Noortegarantii pakkumine noorele peaks algama sellest, et see noor võtab end noortegarantii pakkuja juures arvele. Noortegarantii kavad peaksid põhinema järgmistel suunistel, mis jagunevad nelja etapi vahel (vastavalt: kaardistamine, teavitustegevus, ettevalmistamine ja pakkumine), lähtuma riiklikest, piirkondlikest ja kohalikest oludest ning pöörama tähelepanu sihtrühma kuuluvate noorte soole ja mitmekesisusele;

Kaardistamine

Sihtrühma, saadaolevate teenuste ja vajalike oskuste kindlakstegemine

- 2) tõhustada sihtrühma kaardistamist, et saada parem ülevaade NEET-noorte mitmekesisusest ja sellest, millist toetust võiksid NEET-noored, sealhulgas majanduslangusest negatiivselt mõjutatud NEET-noored, vajada;
- 3) kaardistada eri toetusvajadustest lähtuvalt osutatavad teenused ning kasutada tööturul nõutavate oskuste kindlakstegemiseks riiklike kutseoskuste prognoose koos olemasolevate kohalike prognoosidega (mis tuginevad näiteks suurandmetel põhinevale tööturuteabele), pöörates erilist tähelepanu piirkonna tööturu eripäradele ning takistustele, millega seisavad silmitsi maapiirkondades, äärealadel ja ebasoodsates linnapiirkondades elavad noored;

Ennetusvõimaluste loomine seire ja varajase hoiatamise süsteemide abil

- 4) tugevdada varajase hoiatamise süsteeme ja seirevõimekust, et teha kindlaks need, kellel on oht kujuneda NEET-nooreks, toetades samas haridus- ja koolitussüsteemist varakult lahkumise ennetamist (näiteks koolides toimuva kutsenõustamise abil ning paindlikumate õppimisvõimaluste ja tööloppimise laiendamise kaudu) koostöös haridussektori, lapsevanemate/eeskostjate ja kohalike kogukondadega ning kaasates noorsootöö-, sotsiaal-, tervise- ja tööhõiveteenuseid;

Teavitustegevus

Teadlikkuse suurendamine ja teabelevi suunamine

- 5) võtta teavitustegevuseks kasutusele moodsad, noortesõbralikud ja kohalikud infokanalid ning teavitussüsteemid, kasutades nii digitaalseid kui ka muid vahendeid ning tagades noorte ja noorsootöötajate ning kohalike noorteorganisatsioonide, perede ja lapsevanemate ühenduste kaasamise;
- 6) kasutada noortegarantiiga seotud kogu teabelevi puhul äratuntavat visuaalset stiili, mis põhineb komisjoni avaldatud suunistel, kus see on asjakohane, tagades ühtlasi juurdepääsu lihtsalt arusaadavale teabele kõikide saadaolevate toetuseliikide kohta, näiteks konkreetse riigi keel(t)es ühtse veebiportaali kaudu. Teabe levitamisel tuleks vältida mis tahes stereotüüpide kasutamist;

Haavatavate rühmade aktiivsem teavitamine

- 7) pöörata NEET-noortele (eriti haavatavatesse rühmadesse kuuluvatele, sealhulgas puuetega ja mitmemõõtmeliste probleemidega NEET-noortele) rohkem tähelepanu, kasutades eriettevalmistuse saanud teenuseosutajaid ja täiendavaid strateegiaid, nagu noorsootöö, noorte saadikud ning koostöö (eri rühmadesse kuuluvate) noortega suhtlevate partneritega. Kaaluda nende NEET-noorte puhul, kelleni on eriti raske jõuda, meetmete ja toetuste andmise koordineerimist ja mobiilsete üksuste kasutamist;

Ettevalmistamine

Profileerimisvahendite kasutamine individuaalsete tegevuskavade väljatöötamiseks

- 8) täiustada profileerimis- ja seirevahendeid ja -tavasid, et need vastaksid noorte vajadustele ja neile suunatud pakkumistele, kasutades selleks mitmemõõtmelist sootundlikku profileerimist ja seiret, mis võtab arvesse asjaomase noore eelistusi ja motivatsiooni, oskusi ja varasemat töökogemust ning takistusi ja ebasoodsaid asjaolusid, kaasa arvatud töötuse või mitteaktiivsuse põhjuseid või selliseid põhjuseid, mis on seotud elukohaga maapiirkondades, äärealadel või ebasoodsates linnapiirkondades;
- 9) tagada, et avalikes tööturuasutustes tõhustatakse nõustamist ja et noortegarantii pakkujatel oleks piisavalt töötajaid, sealhulgas eriettevalmistuse saanud töötajaid, kes oskavad hallata ja täiustada profileerimis- ja seirevahendeid ning koostada personaalseid vajadusi ja pakkumisi arvesse võtvaid individuaalseid tegevuskavasid;

Nõustamine, juhendamine ja mentorlus

- 10) tõhustada ettevalmistusetappi väljaõppinud nõustajate poolse personaalse nõustamise, juhendamise ja mentorlusega, mis vastab konkreetse isiku vajadustele ning mille puhul pööratakse nõuetekohaselt tähelepanu küsimustele nagu sooline kallutatatus ja muud diskrimineerimise vormid. Valmistada NEET-noori ette töö olemuse muutumiseks ja elukestva õppe tingimusteks, näiteks karjäärinõustamise või ettevõtlikkuse toetamise abil, võttes kasutusele ka meetodid, nagu üks-ühele tugiteenused, motiveerimine, selgitustöö ja NEET-noorte toetamine kaaslaste poolt;
- 11) võimaldada terviklikumat lähenemist nõustamisele, juhendamisele ja mentorlusele, suunates noori koostööpartnerite juurde (näiteks haridus- ja koolitusasutused, sotsiaalpartnerid ja noorteorganisatsioonid ning noorsootöö-, tervise- ja sotsiaalteenused), kes saavad aidata neid noori motiveerida ja toetada neid tööturule sisenemisel ees seisvate muude takistuste ületamisel;

Ettevalmistav koolitus digioskuste parandamiseks

- 12) hinnata kõikide end noortegarantiis osalemiseks arvele võtnud NEET-noorte digioskusi, kasutades selleks näiteks Euroopa kodanike digipädevuse raamistikku ja saadaolevaid hindamis- ja enesehindamisvahendeid ning väljaselgitatud puudujääke aluseks võttes tagades, et kõikidele noortele, kel on oma digipädevuse parandamiseks tarvis sihtotstarbelist ettevalmistavat koolitust, sellist koolitust ka pakutakse;

- 13) kindlustada ettevalmistava koolituse puhul nii mitteformaalsete kui ka informaalsete õpitulemuste valideerimine ja tunnustamine, kasutades selleks haridus- ja koolitussüsteemidesse lõimitud valideerimislahendusi ning olemasolevaid vahendeid, nagu Europass, mis võimaldab moodulipõhisemalt koondada kvalifikatsioone, edendada õpitulemusi ja parandada tunnustamist;

Muude oluliste oskuste hindamine, täiustamine ja valideerimine

- 14) tagada, et ettevalmistusetapp soodustab seal, kus seda peetakse vajalikuks, oskuste täiendamist ja ümberõpet põhisuunaga digioskustele, rohelistele kutseoskustele ning keele-, ettevõtlus- ja karjäärjuhtimisoskustele, kasutades olemasolevaid pädevusraamistikke, hindamis- ja enesehindamisvahendeid ja valideerimisvahendeid, et aidata noortel ära kasutada kasvavate sektorite pakutavaid võimalusi ja valmistada neid ette muutuva tööturu vajadusteks;

Pakkumine

Toimivad tööhõvestiimulid ja ettevõtjana alustamise stiimulid

- 15) kasutada sihipärasteid ja läbimõeldud tööhõvestiimuleid – näiteks palgatoetusi, töölevõtustiimuleid (preemiaid), sotsiaalkindlustusmaksete vähendamist, maksusoodustusi või puudetoetusi – ning ettevõtjana alustamise stiimuleid, et luua kvaliteetsed võimalused noorte püsivaks lõimimiseks tööturule; seal, kus see on asjakohane, tuleks pakkumised, mis edendavad noorte tegutsemist füüsilisest isikust ettevõtjana, siduda põhjaliku koolituse ja tervikliku ettevõtlusnõustamisega;

Pakkumise kooskõlastamine kehtivate standarditega, et tagada kvaliteet ja võrdsed võimalused

- 16) viia tööpakkumised kooskõlla Euroopa sotsiaaldiguste samba asjaomaste põhimõtetega, tagades naiste ja meeste võrdse kohtlemise ja võrdsed võimalused kõikides valdkondades ning diguse õiglastele töötingimustele, juurdepääsu sotsiaalkaitsele ja koolitusele, katseaegade mõistliku pikkuse ning keelates ebatüüpiliste töölepingute kuritarvitamise;
- 17) lihtsustada noorte hariduse ja koolituse taasalustamist, mitmekesistades haridustee jätkamise võimalusi (näiteks paindlike õppimisvõimaluste, tööloppimise, üleminekuprogrammide ja teise võimaluse programmide kaudu), tagades vajaduse korral mitteformaalse ja informaalse õppimise valideerimise;
- 18) suurendada kvaliteetse õpipoisiõppe toetamist ja tagada, et pakkumised vastaksid kvaliteetse ja tõhusa õpipoisiõppe Euroopa raamistikus ette nähtud miinimumstandarditele;
- 19) tagada, et pakutavad praktikakohad vastaksid praktika kvaliteediraamistikus ette nähtud miinimumstandarditele;

Töölesuunamise järgse toetuse ja rakendamise tagasiside pakkumine

- 20) laiendada töölesuunamise järgset pidevat toetust, et aidata noortel tulla toime uute olukordadega, ja vajaduse korral kohandada individuaalseid tegevuskavasid, kasutades pakkumiste kvaliteedis veendumiseks töölesuunamise järgset tagasisidet, ning hoida ära noorte tagasilangemist NEET-noore olukorda;

Läbivad toetusvahendid

Partnerluste kasutamine

- 21) tugevdada kõikidel valitsemistasanditel partnerlusi noortegarantii pakkujate ja asjaomaste sidusrühmade, sealhulgas tööandjate, haridus- ja koolitusasutuste, sotsiaalpartnerite, noorsootöötajate, solidaarsus- ja ühiskondliku tegevuse, noorteorganisatsioonide ning teiste kodanikuühiskonna organisatsioonide vahel; edendada noortegarantii pakkujate ja muude sotsiaalteenuste näiteks lastehoiu-, tervishoiu-, rehabilitatsiooni-, sotsiaaleluruumide ja ligipääsetavuste osutajate koostööprotokolle;

- 22) edendada ühtse kontaktpunkti, ühise juhtumikorralduse, valdkondadevaheliste meeskondade ja muude integreeritud teenuseemulite edasiarendamist, mis tugevdavad partnerlusi ja on noortele ühtseks kontaktpunktiks;

Andmete kogumise ja kavade seire täiustamine

- 23) suurendada jõupingutusi paremate seireandmete saamiseks, tugevdades selleks süsteeme, mis võimaldavad jälgida noori pärast pakkumise vastuvõtmist, et teha pikaajalise ja püsiva tööturule lõimumise seiret;
- 24) julgustada isikuandmete kaitse reegleid austavat jälgimis-, profileerimis- ja seireandmete laiemat jagamist noortegarantii partnerite vahel, et täiustada toetusi, kusjuures eriti oluline on see haavatavatele NEET-noortele suunatud sekkumiste õnnestumiseks;

Rahaliste vahendite täielik ja optimaalne kasutamine

- 25) eraldada riikides piisavad vahendid tugevdatud noortegarantiiga hõlmatud poliitikameetmete rakendamiseks, tagades nende hea sihipärasuse vastavalt iga noore ja eriti kõige haavatavamate rühmade individuaalsetele vajadustele;
- 26) kasutada täielikult ja optimaalselt liidu ühtekuuluvuspoliitika praegusi vahendeid, eriti noorte tööhõive algatuse, ESFi ja Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) (2014–2020) vahendeid ning võtta kasutusele REACT-EU, ESF+ ja ERFi (2021–2027) raames pakutavad märkimisväärsed rahalised lisavahendid, et toetada noorte tööhõivet, haridust ja koolitust, vältida noorte töötust ja mitteaktiivsust ning viia ellu vajalikud poliitilised reformid;
- 27) kasutada täielikult ära võimalused riikliku rahastamise täiendamiseks teistest liidu rahastamisallikatest, mis võivad toetada tugevdatud noortegarantii rakendamist ja mille hulka kuuluvad eelkõige taaste ja vastupidavuse rahastamisvahend, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD), programm „InvestEU“, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, programm „Erasmus+“ ning tehnilise toetuse vahend;

KIIDAB HEAKS KOMISJONI KAVATSUSE:

Andmete kogumise ja kavade seire täiustamine

- 28) jätkata noortegarantii kavade kvantitatiivset seiret ühiselt kokkulepitud näitajate raamistiku alusel, tehes vajaduse korral käesolevast soovitusel lähtuvaid kohandamisettepanekuid;
- 29) suurendada alates 2022. aastast NEET-noorte sihtrühma hindamise detailsust, saades kasu määrusest (EL) 2019/1700 tulenevaid ELi tööjõu-uuringu täiustustest;

Rakendamise seire

- 30) seirata noortegarantii kavade rakendamise vastavust käesolevale soovitusele, kasutades selleks tööhõivekomitee mitmepoolset järelevalvet Euroopa poolaasta raames;
- 31) suhelda liikmesriikidega regulaarselt Euroopa poolaasta raames, et tagada noorte tööhõive poliitikasse ja programmidesse tehtavate jooksvate riiklike investeeringute seire; anda liikmesriikidele vajaduse korral riigipõhiseid soovitusi, tuginedes liikmesriikide tööhõivepoliitika suunistele;
- 32) esitada tööhõivekomiteele regulaarselt aruandeid noortegarantii kavade rakendamise ja tulemustega seotud arengute kohta;

Teadlikkuse suurendamine ja teabelevi suunamine

33) suurendada toetust liikmesriikide teadlikkuse suurendamise meetmetele ja teavitustegevusele ning laiendada tulemuste ja heade tavade näidete levitamist liikmesriikides, muu hulgas avalike tööturuasutuste võrgustiku kaudu.

Nõukogu 22. aprilli 2013. aasta soovitus noortegarantii loomise kohta asendatakse käesoleva soovitusega.

Brüssel, 30. oktoober 2020

Nõukogu nimel

eesistuja

M. ROTH
